

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3036/2021
10.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Арсеније Катанић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2186/2020 од 17.12.2020. године, у седници од 10.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2186/2020 од 17.12.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2186/2020 од 17.12.2020. године и пресуда Основног суда у Нишу П 7129/19 од 26.05.2020. године, у обавезујућем делу, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења 26.05.2020. године до исплате, а у погледу трошкова поступка, одређује се да свака странка сноси своје трошкове.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 7129/2019 од 26.05.2020. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 300.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења 26.05.2020. године до исплате, док је тужбени захтев тужиоца за исплату износа од 200.000,00 динара, на име накнаде нематеријалне штете у виду претрпљених физичких болова одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати износ од 230.000,00 динара, на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2186/2020 од 17.12.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучује применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији тужене на основу члана 404. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11...18/20) сматрајући да постоји потреба за уједначавањем судске праксе имајући у виду другачију судску праксу у истој чињенично правној ситуацији израженој у пресудама Врховног касационог суда.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се одређено не указује у чему се састоји битна повреда одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је служио војни рок у Сарајеву, у току 1991/1992. године. Тужилац је дана 03.05.1992. године, као војник припадник ВП ..., заробљен и остао је у заробљеништву све до 20.07.1992. године. У заробљеништву је претрпео злостављање и присуствовао мучењу, понижавању и убијању других заробљеника. Трајање и интензитет страха утврђени су на основу налаза и мишљења вештака. Пред Вишим судом у Београду, у предмету Ки.По2 75/10 вођен је поступак против ББ и других лица, због кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗ СРЈ, а дана 07.07.2014. године донето је решење о прекиду истраге у смислу члана 252. став 2. ЗКП, јер су окривљени недоступни државним органима Републике Србије. У овом поступку тужилац је као оштећени остварио право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности. Тужилац је тужбу у овој парници поднео 27.12.2013. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су делимично усвојили тужбени захтев тужиоца и обавезали тужену да му накнади нематеријалну штету за претрпљени страх у укупном износу од 300.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом. По оцени судова, тужилац је као припадник Војске ЈНА, чији је тужена правни следбеник, на одслужењу редовног војног рока, вршећи поверене дужности био заробљен, којом приликом је претрпео нематеријалну штету, па је тужена у обавези да му ову штету накнади у смислу чл. 173 и 174. у вези члана 377. став 1. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом указује да је у нижестепеним одлукама погрешно примењено материјално право.

Наиме, погрешан је закључак нижестепених судова да у конкретном случају потраживање тужиоца није застарело зато што деликтна радња представља кривично

дело ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗ СРЈ за које је искључен институт застарелости кривичног гоњења и извршења кривичне санкције. За примену привилегованог рока застарелости предвиђеног чланом 377. ЗОО, нужно је постојање правноснажне осуђујуће пресуде кривичног суда. У кривичном поступку ББ и друга окривљена лица нису оглашени кривим и осуђени за кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗ СРЈ. Поред наведеног, и у случају осуђујуће пресуде против ових окривљених лица, тужена Република Србија не може одговарати за штету коју су они нанели тужиоцу, јер се ради о држављанима стране државе. Имајући ово у виду, у овом случају се има сматрати да је штета тужиоцу проузрокована извршењем кривичног дела оружане побуне из члана 124. КЗЈ, за коју је прописан рок застарелости кривичног гоњења од 15 година. С обзиром да је тужилац 20.07.1992. године пуштен на слободу из заробљеништва, а да је тужбу у овој парници поднео 27.12.2013. године, произлази да је протекао рок застарелости потраживања накнаде штете проузроковане кривичним делом оружане побуне, у смислу члана 377. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду успех странака у првостепеном и другостепеном поступку, те да је тужилац са захтевом делимично успео, на основу члана 153. став 2. и 165. став 2. ЗПП, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове тог дела поступка.

Тужена је успела у поступку по ревизији, те је тужилац обавезан да јој накнади одређене трошкове за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), применом члана 165. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**